

Løsepladserne, disse er i ethvert Tilfælde det Best-Årnested, vi underholde, og som vi ikke skulle vedblive at underholde paa den Maade. Hvis Nogen vilde sige, at det var et Emne, som særlig jeg ikke skulde blande mig i, vil jeg tillade mig at sige, at jeg dog maasse er den mest Sagkyndige af dem, der her i Salen ere tilstede i Diebliffet, idet andre Studier have bragt mig til i en Række af Aar at besøge flere af de danske Løsepladser. Jeg føler mig fuldstændig hjemme paa dem. Hvad dernæst angaar det, at jeg her maasse giver mig til at tale om Ting, der ere under Thingets Værdighed, vil jeg minde om nogle andre Ting. Jeg vil minde om, hvor smukt det er, naar man kan forandre Ting, som fremkalde Væmmelse og afstedkomme Farer og Ulykker, naar man ved rigtig Behandling kan forandre dem paa en saadan Maade, at de netop komme til at tjene Civilisationen, og jeg vil her ganske særlig minde om et enkelt Stof, som i og for sig hører til de Væmmeligste; men som netop bliver en Bærer for den høieste Civilisation. Jeg vil minde om de Pjalter, hvori vore Drafter tilsidst falde hen, og ved Omdannelse i Papirmøllen bliver en Slags Bærer for Oplysningen og den høieste Civilisation. Jeg vil da sige med Hensyn til disse Løsepladser, at selv om der nu kommer et Forbud imod, at der bliver holdt Svin paa dem, og selv om der kommer et Forbud mod, at der bliver holdt andre Dyr paa dem, saa vil Faren paa ingen Maade være fjernet. De ville alligevel ligge i deres Hæslighed og true ikke blot deres nærmeste Omgivelse, men hele Landet: thi naturligvis, disse Stoffer, som føres der ud, og som end ikke Svinene have kunnet taale, ere der bestandig, og naar Svinene ikke ere der og Hønsene ikke ere der — jeg har forøvrigt ikke set Høns der, og jeg tvivler overhovedet om, at de eksisterer der — saa ville Rotterne blive Eneherrer paa disse Løsepladser. De ville da fraadse i denne Masse af Snavs, og de ville naturligvis anlægge Kolonier ude i Landet, og saa faar vi Smitten ført ud paa anden Maade, saa at Landet derved trues af Hovedstaden med Fordærv. Men jeg vil tillade mig at henlede det ærede Things Opmærksomhed paa, hvorfra Løsepladserne stamme, og hvorledes jeg mener, man skulde kunne give dem et ganske andet Udseende. Løsepladsernes Moder er naturligvis Starnbøtten, og jeg vil tillade mig et Diebliff at tale om den; thi der har vi den egentlige Rilde til det hele afsthyelige Svineri. Lad mig tilføje her, at det ikke blot ere vore Husdyrs Sundhed, der trues derved, men det er ogsaa i høi Grad Menneskenes. Disse

Løsepladser, som bredes ud i Omegnen af de store Byer, blive efter som Byerne udvides, for en stor Del den Grund, hvorpaa Byerne blive bebyggede, og meget af den Sygelighed, der hersker i de store Byer, stammer utvivlsomt deraf, at disse Indbyggere bo paa vore Forfædres Løsepladser. Efter min Opfattelse er det Mødbydelige ved Starnbøtterne det, at der blandes saa mange Ting sammen deri. Hvis man kunde bringe det dertil, at disse Sager fra Begyndelsen af blive skilte fra hinanden, vilde vi vistnok være inde paa en rigtig Veie. Det er dette Punkt, jeg ganske særlig vil henlede Opmærksomheden paa, hvor ringe det end kunde synes, at det System, der skulde anvendes, kun skulde bestaa i to forskjellige Slags Starnbøtter i Husene, en, som optager Affaldet fra Skorstene, — som bekendt bestaar Indholdet af Starnbøtterne tildels af Afse, Kul og lignende Ting fra Skorstenen — og en anden, som optager de animaliske og vegetabiliske Rester fra Maaltidet. Det Væmmelige og Færlige er netop det, at disse Ting blandes sammen; men i det Diebliff, de være sondrede fra hinanden, vilde man kunne gjøre sig til Herre over dem. Naar Afse og Kul bleve holdte for sig, og naar man samlede det animaliske og vegetabiliske Affald paa andre Steder i Husene eller i Gaardene, og man saa havde en særegen Renovation, som hurtig og hyppig bortførte disse Stoffer, vilde man maasse tildels være i Stand til i alt Fald en Del af Aaret at have ordentlig Svinesføde, maasse ikke om Sommeren, men om Vinteren, og dels vilde Kemien kunne bekæmpe og ødelægge disse Stoffer paa en eller anden Maade. Det er nemlig den afsthyelige, uordentlige Sammenblanding, som er den første Rilde til Glendigheden. Det er dette Punkt, jeg glæder mig ved her at have draget frem.

Blumme: Jeg vil gerne udtale min Tilfredsstillelse ved at have hørt det ærede Medlem for Randers Amts 2den Valgkreds (Lüttichau) udtale sin Tilslutning til, hvad jeg fremkom med i sidste Møde, om at Landbostanden med Forventning ser hen til den høitæredede Indenrigsminister i Haabet om, at han vil gribe til energiske Midler for at fremkalde en Skibsfart over Esbjerg til hensigtsmæssige Havne i Udlandet saa vidt muligt uafhængigt af nu eksisterende Dampskibsselskaber. Jeg opfattede det ærede Medlem saaledes, at han gav denne Tanke sin Tilslutning, og vi tør vel haabe, at den almindelig udtalte Mening her i Thinget maa være en kraftig Impuls til en Beslutning fra